

Олександр
БУГЕЛА

RESPUBLICA CHRISTI

Християнський
консерватизм,
як повернення
Бога у суспільство,
політику
та державу

Київ · 2026

УДК 261.7
Б 90

NIHIL OBSTAT
за декретом № 908
Єпископа Станіслава Широкоградюка
Ординарія Одесько-Сімферопольського

Бугела Олександр

Б 90 *Respublica Christi*. Християнський консерватизм, як повернення Бога у суспільство, політику та державу. — Київ : Видавництво Руслана Халікова, 2026. — 372 с.

ISBN 978-617-8310-59-2

«*Respublica Christi*. Християнський консерватизм, як повернення Бога у суспільство, політику та державу» — це книга про відновлення цілісності буття українського народу, у тому числі через оздоровлення його політичного виміру. Йдеться про гармонійне поєднання: «Бога та людини, віри та науки, революції та еволюції, істини та досвіду, моралі та етики, справедливості та милосердя, ієрархії та компетентності, творчості та труду». З одного боку книга має апологетичні риси, а з іншого упорядкована так, що сам автор жартома називає її «громадянським катехизмом».

Автор розмірковує над цілим корпусом актуальних проблем: від соціального самозахиту до повноцінного опанування українського, та навколішнього простору. Через призму історії, релігії, державницької традиції, культури та політики вимальовується традиційний погляд на об'єктивну ситуацію та шляхи вирішення першочергових завдань.

Книга пропонує читачу познайомитись з християнським консерватизмом, як новою для України політичною філософією, що ґрунтується на традиційному християнському розумінні істини та перевіреному досвіді успішних суспільств заходу. Істина не дозволить збитися на манівці, а досвід — підстрахує на практиці та врахує небездоганну людську природу.

«*Respublica Christi*» буде цікавою для широкого кола читачів, але найбільше для християн та консерваторів, а також громадян, які шукають істину або просто сумують за нормальністю, яка на жаль оминула Україну після розвалу СРСР і не завітала до нас, аж по тепер.

УДК 261.7

ISBN 978-617-8310-59-2

© Олександр Бугела, текст, 2026

Шануй твого батька і матір твою*

Вихід 20, 12

Присвячується:

Дружині Ірині та сину Андрію;
батькам Сергію Антоновичу
та Світлані Михайлівні,
Олександру Юрійовичу
та Надії Степанівні;
дідусям та бабусям
Антону Федоровичу та Ганні Гільківні,
Михайлу Івановичу та Тетяні Степанівні;
прадідам та прабабусям Федіру, Дуні,
Івану, Анастасії, Гильку, Степаниді,
Степану, Храсині;
прапрадідам та прапрабабусям
Григорію, Петру, Йосипу, Мартину,
Степану, Семену, Анелії
та іншим з родів:
Бугел, Царуків, Дацуників, Рябоконів,
Янковичів, Федоруків, Гладких,
Пархоменків, Мар'їних, Чумаків,
Гончаренків, Носовських.

* У книзі використовується Святе Письмо у перекладі священника Івана Хоменка <https://www.truechristianity.info/ua/biblia.php>.

Зміст

Вступ.....	13
«Початок і»	17
Розділ 1	
КОНСЕРВАТИЗМ	
1.1. Визначення консерватизму	27
1.2. «Український Консерватизм»	32
1.3. «Діагностика здоров'я» та тест на зрілість народу	34
Розділ 2	
ХРИСТІЯНСТВО	
2.1. Вступ у християнство	37
2.2. Важливі пункти в історії християнства	40
2.3. Основи віри — катехизм.....	53
2.4. Вплив християнської традиції.....	60
2.5. Бунт проти Бога	87
Розділ 3	
ХРИСТІЯНСЬКИЙ КОНСЕРВАТИЗМ	
3.1. Християнський консерватизм у світі	127
3.2. Християнський консерватизм в Україні	130
3.3. Основні тези християнського консерватизму.....	139
Розділ 4	
СУСПІЛЬСТВО	
4.1. Церква і суспільство.....	143
4.2. Сім'я, як підґрунтя суспільства	148
4.3. Громади, самоврядування та децентралізація	154

Розділ 5

НАЦІЯ

5.1. Нація і її місце у XXI столітті.....	171
5.2. Різні погляди на природу нації	177
5.3. Нація та націоналізм	187
5.4. Доктрина справедливої війни	191
5.5. Історія та висновки.....	197

Розділ 6

КУЛЬТУРА

6.1. Культура, як важливий елемент змістовного життя	199
6.2. Вічне джерело натхнення	202
6.3. Освіта, наука та виховання молоді.....	211

Розділ 7

ДЕРЖАВА

7.1. Що таке держава?	217
7.2. Церква і держава.....	219
7.4. «Технічне завдання» на державу під кутом християнського консерватизму	254

Розділ 8

ЕКОНОМІКА

8.1. Що таке економіка?	277
8.2. Економіка у світлі раннього християнства.....	281
8.3. Історичні підходи у розумінні економічних питань	286
8.4. Економіка і християнський консерватизм.....	298

Розділ 9

ПОЛІТИКА

9.1. Політика в Україні	307
9.2. Політика і християнство.....	317
9.3. Стовпи християнської консервативної політики	329

Розділ 10

CHRISTENDOM 2.0

10.1. Підстави та перспективи християнського консерватизму	339
10.2. Цілі християнського консерватизму	342
10.3. Виклики та перешкоди на шляху християнського консерватизму	352
10.4. Деякі візії християнського консерватизму	357
... кінець»	367
Post scriptum.....	369
Подяки.....	371

Передмова

Інтелектуальна революція, яка розпочалася на початку XIV століття з приходом на сцену історії Марсилія Падуанського (1300), а поглибилася Вільямом Оккамом та Ніколо Макіавеллі, звела питання віри і Бога до приватної сфери людського життя. Згідно концепції цих мислителів, розум відповідає за більш об'єктивну дійсність (публічне життя), натомість віра є суб'єктивною, а тому її місце в людському серці. Реформація а потім Просвітництво стали вершиною тих суспільних процесів, які були закладені 200 років раніше.

Подібне мислення характеризує і сьогодні багатьох католиків. Ці рядки пишу після останньої неділі літургійного року, коли Католицька Церква святкувала Ісуса Христа — Царя Всесвіту. В цей день у багатьох дописах в соціальних мережах можна було прочитати, що Христос є «царем наших сердець» чи «нашого серця». Звісно це — так. Однак християнське одкровення а отже і богослов'я не обмежує царювання Христа до «приватного сектору» — людського серця. Папа Пій XI у енцикліці *Quas primas* (1925) встановив свято Христа Царя, щоб наголосити на Його верховній владі не лише над окремими особами (людськими серцями), але й над суспільством і державами. Христос, Відкупитель людства, має право панувати не тільки над серцями, але й над суспільними структурами, законами та культурою. І лише тоді, коли суспільства визнають владу Христа, буде можливим справжній мир і порядок.

Книга Олександра Бугели «*Respublica Christi*. Християнський консерватизм як повернення Бога у суспільство, політику та державу» ставить для християн України амбітну мету — повернути Богу належне місце в житті українського суспільства, а разом з тим повернути український народ до отого святого джерела Хрещення, яке почало пульсувати у 988 році. Кажучи простіше книга спонукає до будівництва дому, яким є Україна, на властивому фундаменті.

Без цього докорінного повороту не можливо буде позбутися радянської спадщини, яка до сьогодні отрує наше життя.

Палко раджу цей християнський трактат взяти на озброєння усім, хто має суспільний вплив, хто відкрив своє покликання саме до публічного служіння суспільству (політикам), а також усім людям доброї волі, хто мріє побачити нашу державу Республікою Христа!

Доктор біблійного богослов'я,
біблеїст, католицький священник
отець Роман Лаба OSPPE

Вступ

Ба вже і сокира прикладена
до кореня дерев: кожне бо дерево,
що не приносить доброго плоду,
буде зрубане та вкинуте в вогонь.

Євангеліє від Луки 3, 10

Язичник бо націоналіст. Сучасне неоязичництво, яке ми називали «Рідною Вірою» я обрав для себе не через те, що це істина, а через те, що воно краще пасувало для моєї націоналістичної ідеології. Суспільство XXI століття не стільки дає право вибору, скільки підштовхує тебе до будь-якого вибору, у тому числі не обирати нічого, головне, щоб ти думав, що це твоє власне рішення. Я зрозумів це набагато пізніше і ще пізніше визнав, бо визнавати власні помилки завжди важко. Неоязичництво «продавалось» у пакеті з націоналізмом. Пакетність і гібридність ідей це взагалі прикметна риса сучасності. Так само, як в лівому лібералізмі в пакеті з правами людини охайно складені зооохорона, екологізм, фемінізм, гендеризм і так далі.

Десять років активного проповідування неоязичництва, достатньо ревно, часто безкомпромійного і місцями радикального. Від початку неоязичництво було ідеологічним відгалуженням мого націоналістичного світогляду, який все ж таки був на вершині моєї власної піраміди пріоритетів.

Під кінець цього десятирічного періоду я відійшов від активної націоналістичної діяльності та зосередився на кар'єрі. З'явилося бажання створити власну сім'ю. Однією з причин

такого бажання стало зміна пріоритетів у світогляді. Націоналізм поступився місцем релігії. Спочатку божественне, потім сім'я і вже потім суспільство і держава, яким я жертовно віддав у сукупності більше десяти років своєї молодості. Націоналістичний світогляд не одразу відпускав, іноді виникало палке бажання повернутись до активної діяльності, створювати організації та боротись за націю. З часом поступове збільшення знань і намагання на практиці сповідувати релігійні принципи направляли мене до пізнання істини. До речі у 2024 році Видавництво Марка Мельника» видало¹ мою першу книгу «Південний Бандерштат. Прихований Фронт» у якій я підсумував свій скромний досвід політичної проукраїнської діяльності, щиро ділячись деякими до цього маловідомими фактами.

Щось просте, на кшталт проведення більше часу на природі, а не в Інтернеті, допомога дружині у справі захисту та стерилізації безпритульних тварин та матеріальна допомога — людям. Дивно, але якось у нас, неоязичників не було прийнято комусь допомогати матеріально, ближнім, хворим, тим хто потрапляв у скруту. Пізніше, після 2014 року всі більш менш втягнулись у допомогу армії та військовим, але до того, максимум було скинутись другу на день народження або зібрати трохи коштів на в'язнів сумління².

Споглядання природи та походи в гори та ліси неабияк стимулювали вивчення оточуючої флори і фауни. Особливо цінним були походи без провідника, під час яких необхідно відповідати за себе та кохану. І те, чому я навчався змінювали мої надумані псевдоромантичні уявлення про гармонійність та саморегуляцію природи і її диких мешканців. Ні, я не став їх менше любити, а можливо ще більше, однак я почав

¹ О. Бугела «Південний Бандерштат: прихований фронт», вид. Марка Мельника, Київ 2024 р. <https://markobook.com/knigarnya/pbd/>.

² Патріотів і націоналістів, які потрапили за ґрати за політичні переконання.

пізнавати їх в реальності. Природа і тварини — прекрасні і в християнстві це один із способів пізнання Бога³.

Проте, важче за все було з людьми. Націоналізм і язичництво залишили глибокий слід у душі та свідомості. Егоїзм і виключність, гординя і самолюбство — як кукіль-паразит обплутали мене, значно утруднюючи будь-який порух душі. Звісно, я не стверджую, що всі націоналісти та рідновівіри мають однаковий досвід і я описую виключно свій власний. Раніше на зустрічах з друзями ми палко дискутувати про «дітей богів», про «родовід богів», про «націю, як колективне продовження роду богів», однак чомусь ніколи не задумувались про власні сім'ї. Називали себе берсерками і валькіріями, найкращими синами нації і у той самий час ставились з погордою до звичайних простих людей, які на відміну від нас на практиці продовжували життя нації та платили податки, хоч і не займались політикою, популярними видами спорту або прославленням «богів».

А ті не численні пари, які наважувались на продовження роду частіше за все дуже швидко розпадались і це викликало гнітюче відчуття чогось дуже неправильного, якогось неможливого протиріччя між словами і діями. Звісно були і виключення, були язичники, які дуже послідовно підходили до сімейного питання і народження дітей, але на превеликий жаль таких особисто я міг перерахувати на пальцях однієї руки.

Все це штовхало до нових пошуків. Було щось містичне і в моєму ставленні до християнства, яке я мав як рідновір ненавидіти і я спочатку щиро ненавидів. Однак, дуже скоро почав якщо не любити, то принаймні регулярно цікавитись та вивчати разом з іншими релігіями. Отримані знання запрошували ще далі до пошуків і я часто відчував щось,

³ «Всесвіт. Починаючи з руху і становлення, випадковості, порядку і краси світу, можна пізнати Бога як першопричину і мету Всесвіту», — Катехизм Католицької Церкви, Синод УГКЦ, 2002 р. Б., стор. 23, п. 32, далі всі наступні цитати будуть подаватись з цього ж видання та позначатимуться ККЦ.

що можна описати словами: «Шукайте Господа і його силу, шукайте його обличчя завжди» (Пс 105, 4). Одного дня я намагаючись «остаточно вирішити християнське питання» купив свій перший примірник Святого Письма і повністю його прочитав, а це майже 1 500 сторінок.

Ну, а далі, почались відбуватись чудеса, бо відкривалась правда: «і спізнаєте правду, і правда визволить вас» (Йн 8, 32). Механізм чуда був у читанні самого Святого Письма: «Коли ви перебуватимете в моїм слові ...» (Йн 8, 32). Детальніше про це, якщо дозволить Бог, я опишу у наступній книзі, яка буде присвячена моїм особистим пошукам Бога. Хоча питання хто ще кого шукав/закликав — відкрите.

Схожа ситуація трапилась і з моїми політичними поглядами, які змінилися з націоналістичних на консервативні під авторитетом традиційного християнського вчення, яке ставить Бога на перше місце. Тому у цій книзі хочу поєднати Вчення Христа із політичним інструментом, який дозволить українцям поглянути на політику під іншим кутом.

Моє навернення і його вплив на сім'ю, народження дитини, покращення стосунків з батьками, професійне зростання, зміну роботи, написання книг та багато іншого не є чимось надзвичайним, хіба тільки на перший погляд. Маємо численні та набагато більш яскраві приклади в історії Церкви. Наприклад грандіозна євангельська історія Святого апостола Павла. Єврей, фарисей за законом, гонитель християн, був покликаний Богом стати апостолом язичників і що найголовніше він добре виконав своє покликання. Господь підготував покликання для кожного з нас, велике або мале, індивідуальне або колективне, варто тільки уважно слухати, бо Він стоїть при дверях (Од 3, 20) і наполегливо стукає, щомиті.